

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtrum obedientia sit maxima virtutum? 3

urn:nbn:de:hbz:466:1-38762

tum. In aduersis autem vel difficilibus est maior: quia voluntas propria in nihil aliud tendit, quam in præceptum. Sed hoc intelligendum est secundum id quod exterius apparet: secundum tamen Dei iudicium, qui corda rimatur, potest contingere quòd etiam in prosperis obedientia aliquid de suo habens, non propter hoc sit minus laudabilis, si scilicet propria voluntas obedientis, non minus deuote tendat ad impletionem præcepti.

Ad quartum dicendum, quòd reuerentia directe respicit personam excellentem: & ideo secundum diuersam rationem excel' etiã diuersas species habet. Obedientia verò respicit præceptum personæ excellentis: & ideo non est nisi vnus rationis. Sed quia propter reuerentiam personæ, obedientia debetur eius præcepto, consequens est, quòd obedientia hominis sit eadem specie; ex diuersis tamen speciebus procedens.

ARTIC. III.

Utrum obedientia sit maxima virtutum?

Ad tertium sic proceditur. Videtur quòd obedientia sit maxima virtutum. Dicitur enim primo Regum 15. Melior est obedientia, quam victimæ. Sed oblatio victimarum perinet ad religionem, quæ est potissima inter omnes virtutes morales, vt ex supra dictis patet*. Ergo obedientia est potissima inter omnes virtutes.

548
Phil. 2. 1.
3. 10. 3.
q. 81. a. 6

¶ 2 Præterea, Gregorius dicit ultimo † Moral. quòd obedientia sola virtus est quæ virtutes ceteras menti inserit, insertasque custodit. Sed causa potior est effectu. Ergo obedientia est potior omnibus virtutibus.

c. 12. pa.
7. n. a. pr.

¶ 3 Præterea, Greg. dicit ult. * Moral. quòd numquam per obedientiam malum debet fieri. Aliquando autem per obedientiam bonum quod agitur, intermitti debet. Sed non prætermittitur aliquid nisi pro meliori. Ergo obedientia pro qua prætermittuntur bonæ aliarum virtutum, est virtutibus alijs melior.

c. 13.

SED

c. 14 pa-
rum ante
med.

SED contra est, quod obedientia habet laudem ex eo quod ex charitate procedit. Dicit enim Gregorius vlt. * Moralium, quod obedientia seruili metu, sed charitatis affectu seruanda est, non timore pœnz, sed amore iusticiæ. Ergo charitas est potior virtus, quam obedientia.

RESPONDEO dicendum, quod sicut peccatum consistit in hoc, quod homo contempto Deo, commutabilibus bonis inhæret: ita meritum virtuosi actus consistit è contrario in hoc, quod homo contemptis bonis creatis, Deo inhæret sicut fini. Finis autem potior est his quæ sunt ad finem. Si ergo bona creata propter hoc contemnantur, vt Deo inhæreatur, maior est laus virtutis ex hoc quod Deo inhæret, quam ex hoc quod bona terrena contemnit. Et ideò illæ virtutes, quibus Deo secundum se inhæretur, scilicet theologice, sunt potiores virtutibus moralibus, quibus aliquid terrenum contemnitur, vt Deo inhæreatur. Inter virtutes autem morales tanto aliqua potior est, quanto aliquis maius aliquid contemnit, vt Deo inhæreat. Sunt autem tria genera bonorū humanorum, quæ homo potest contemnere propter Deum, quorum infimum sunt exteriora bona; medium autem sunt bona corporis; supremum autem sunt bona animæ. Inter quæ quodammodo præcipuum est voluntas, in quantum scilicet per voluntatē homo omnibus alijs bonis vtitur. Et ideò, per se loquendo, laudabilior est obedientiæ virtus, quæ propter Deum contemnit propriam voluntatem, quam alia virtutes morales, quæ propter Deum aliqua alia bona contemunt. vnde Greg. dicit in vlt. Moral. q. obedientia vicimis iure præponitur: quia per vicimas aliena caro, per obedientiam verò voluntas propria maçtatur. Vnde etiam quæcumque alia virtutum opera ex hoc meritoria sunt apud Deū, quod sunt vt obediatur voluntati diuinæ. Nam si quis etiam martyrium sustineret, vel omnia sua pauperibus erogaret, nisi hoc ordinaret ad inpletionem diuinæ voluntatis, quod rectè ad obedientiam pertinet: meritoria esse

c. 12. ante
medium.

esse non possent, sicut nec si fierent sine charitate, quæ sine obedientia esse non potest. Dicitur enim 1. Ioan. 2. quod qui dicit se nosse Deum, & mandata eius non custodit mendax est. Qui autem seruat verba eius, verè in hoc charitas Dei perfecta est. Et hoc ideò est, quia amicitia facit idem velle & nolle.

Ad primum ergo dicendum, quòd obedientia procedit ex reuerentia quæ exhibet cultum & honorem superiori. Et quantum ad hoc sub diuersis virtutibus continetur; licet secundum se considerata, prout respicit rationem præcepti, sit vna specialis virtus. In quantum ergo procedit ex reuerentia prelatorum, continetur quodammodo sub obseruantia. In quantum verò procedit ex reuerentia parentum, sub pietate. In quantum verò procedit ex reuerentia Dei, sub religione; & pertinet ad deuotionem, quæ est principalis actus religionis. Vnde secundum hoc laudabilius est obedire Deo, quàm sacrificium offerre: & etiam quia in sacrificio immolatur aliena caro, per obedientiam autem propria voluntas, vt Gregorius * dicit. Specialiter tamen in casu, in quo loquebatur Samuel, melius fuisset Sauli obedire Deo, quàm animalia pingua Amalechitarum in sacrificium offerre contra Dei mandatum.

*Ibid. c. v3
cir. prin.*

Ad secundum dicendum, quòd ad obedientiam pertinent omnes actus virtutum, prout sunt in præcepto. In quantum ergo actus virtutum operantur causaliter vel dispositiue ad earum generationem & conseruationem: in tantum dicitur quòd obedientia omnes virtutes menti inserit & custodit. Nec tamen sequitur quòd obedientia sit simpliciter omnibus virtutibus prior, propter duo. Primò, quia licet actus virtutis cadat sub præcepto, potest tamè aliquis implere actum virtutis, non attendens ad rationem præcepti. Vnde si aliqua virtus sit, cuius obiectum sit naturaliter prius quàm præceptum, illa virtus dicitur naturaliter prior, quàm obedientia: vt patet de fide, per quam nobis diuinæ auctoritatis sublimitas innotescit, ex qua competit ei potestas

Sec. Sec. Vol. ij.

M m præ-

præcipiendi. Secundo, quia infusio gratiæ & virtutum potest præcedere, etiam tempore, omnem actum virtuosum. Et secundum hoc neque tempore, neque natura est obedientia omnibus alijs virtutibus prior.

Ad tertium dicendum, quod duplex est bonum. Quoddam, ad quod faciendum homo ex necessitate tenetur: sicut amare Deum, vel aliquid huiusmodi. Et tale bonum nullo modo debet propter obedientiam prætermitti. Est autem aliud bonum, ad quod homo non tenetur ex necessitate. Et tale bonum debet homo quandoque propter obedientiam prætermittere, ad quam ex necessitate homo tenetur: quia non debet homo aliquod bonum facere, culpam incurrendo. Et tamen, sicut ibidem Gregorius dicit *, Qui ab uno quolibet bono subiectos vocat, necesse est ut multa concedat, ne obedientis mens funditus intereat, si à bonis omnibus repulsa penitus ieiunet. Et sic per obedientiam, & alia bona potest damnum unius boni recompensari.

ARTIC. IV.

Utrum in omnibus sit Deo obediendum?

549 **A**D quartum sic proceditur. Videtur, quod non in omnibus sit Deo obediendum. Dicitur enim Match. 9. quod Dominus duobus cæcis curatis præcepit dicens, Videte ne quis sciat. Illi autem exeuntes diffamauerunt eum per totam terram illam: nec tamen ex hoc inculpantur. Ergo videtur quod non teneamur in omnibus obedire Deo.

¶ 2 Præterea, Nullus tenetur aliquid facere contra virtutem. Sed inveniuntur quædam præcepta Dei contra virtutem: sicut quod præcepit Abraham, ut occideret filium innocentem, ut habetur Genesis 22. Et Iudæis, ut furarentur res Aegyptiorum, ut habetur Exodi duodecimo: quæ sunt contra iustitiam. Et Osee, quod acciperet mulierem adulteram: quod est contra castitatem. Ergo non in omnibus est obediendum Deo.

¶ 3 Præterea, Quicumque obedit Deo, conformatur voluntati.

lib. ult. c.
13. parū
à princ.

549
infr a. 5.
co. & ad
2. & qu.
154. a. 2.
ad 2. &
2. d. 44. in
expof. li.
ad 7. &
Io. 2. co.
4.